

D. SERAPHINI BISCARDI.

PATRICII CONSENTINI,

Libellorum, postulationumque Praefecti,
vulgò Reg. Cancellariam Regentis,

O R A T I O

Habita in Regiis Aedibus in die Natali

PHILIPPI V.

*Potentissimi, Inviçtissimi que
Hispaniarum Monarchae.*

1045
2

NEAPOLI 1705.
Ex Typographia Felicis Mosca

1045-2

I - 11

ÆQUANIMO LECTORI TYPOGRAPHUS.

Xcellentissimus Vir Princeps, Emmanuel Paciacus, Viglienæ Regulus, ac Regnum Neapolitanum Prorege obtinens, quo sapienti iudicio quæque rerum merita censet, is natali PHILIPPI V. die æternam Hispaniensi Imperio salutem partam existimans, eam ipsam Anno MCCIV. recurrentem celebraturus, baud sanè eo ludorum genere, qui actu delectant, & cursu ipso probantur, sed æternis musarum operibus recolendam ratus; præ cæteris Seraphino Biscardo, Senatori Regio genetbliaca oratione collandam, exornandamque mandavit. Et quamquam hic Vir Cl. multa sedulò, & varia causatus sit, ut ejus vacationem muneris impetraret; tamen Princeps decorum omninò reputans, ab amplissimi ordinis viro, eoque ipso olim in foro primarum partium Oratore natalem Regis laudari; ab eo laudativam banc orationem citra omnem exceptionem componi, & recitari pro imperio jussit. Igitur inter quamplurimas, & gravissimas Reip. curas, quibus
A ipsius

ipsius vi muneris distinetur, hanc orationem est commentatus; eamque in Regiis ædibus apud eundem virum Principem, & quidquid illustrius tum civium, tum exterorum eò frequentes convenerat, habuit: & tam consensienti omnium plausu peroravit, ut mirum ejus legendæ desiderium reliquerit. Iccircò ipse, qui semper studii desiderii obsequi eruditorum, ejus exemplar nactus, typis edere statui. Atque babes, erudite Lector, si civis, quod tute desiderasti; sin peregrinus, quod te admonitum velim, ut noveris, à quo viro, cujus jussu, & qua celebritate hæc oratio habita sit; si in tuas forte manus, non illa, quæ cum aliis de eodem armento doctissimorum virorum lucubrationibus composita mox typis edetur, sed hæc ab iis secreta, ac dissociata pervenerit.

D. SE-

D. S E R A P H I N I³
B I S C A R D I
P A T R I C I I C O N S E N T I N I ,

*Olim Advocati Fiscalis Regii Patrimonii, Præ-
sidis Honorarii Regiæ Camerae, Regentis ele-
cti ad Supremum Italiae Consilium, nunc
verò Consilarii Status Suae Majestatis, &
Regiam Cancellariam Regentis in Supremo
Collaterali Consilio in Regno Neapolis, &c.*

O R A T I O .

A fuit ; Excellentissime Prin-
ceps , rerum humanarum in-
constans semper conditio , ut
tam privatæ , quàm publicæ
res stare diu minimè possent ;
& Imperia , quæ modo pace ,
& bello floruerunt , occulta fatorum necessita-
te consenescerent , & confectis veluti vitæ spa-
tiis , non modo interirent , verùm etiã , stirpi-
bus veterum Regum aliquando excisis , & Re-

gia nomina , & Regna , perpetuâ fortis viciffitudine, in alienam gentem abirent, & deferrentur. Verùm quot, quantaque calamitatum fpectacula ediderint Imperiorum mutationes, nemo profectò erit tam barbarus, & parùm rerum intelligens, quem tot, tantæque excitatæ tragædiæ latere poffint, præclariffimi, & ornatiffimi Auditores. Hinc ingentes bellorum clades, hinc urbium everfiones, direptiones agrorum, ftragges, incendia, vaftitates, & ultima fævientis Martis exitia. Quippè ea fempè fuit ingens, & facra regnandi cupiditas, nimiusque imperandi amor, ut fi quando, variante fæpè fortuna, Regna fuis Regibus privarentur, & in aliam poteflatem devenirent; quis eft, obfecro, qui vel jure gentis hæreditario, vel vi, & armis viam fibi ad eorum Regnorum poffeffionem non munit? atque id adeo frequenter, non folum neglectâ, verùm etiam violata juris ratione, rerum Potentes faciunt, ut vim juri facere æquum effe putarint, juxta illud Cæfaris ex Euripide in Pheniffis:

Εἴτε εἰ δὲ ἀδικεῖν καὶ βασιλεύειν· καὶ κατὰ τὴν ἀδικεῖν.

Si violandum est jus, regnandi causa violandum est.

Quæ

Quæ cum ita sint, & urgentibus fatis, nobilissimo Hispaniarum Imperio, & omnium pulcherrimo Regis sui funus, heu nimis propere! immineret; horret animus, quæ nova bellorum materies, quæ rerum publicarum turbamenta, quæ Religionis pericula superessent. O nos miserimos qualis, quantusque nostro capiti imminebat calamitatum turbo, & ingruens malorum omnium tempestas! Extimescenda quidem nobis hæc omnia fuissent, & si quæ his graviora sunt, quemadmodum omnis omni ævo Respublica capite orbata suo ferè semper suo malo experta est; nisi, mutato rerum ordine, summâ Dei Opt. Max. providentiâ factum esset, ut omnia nobis jucundissimis eventibus semper procederent, & feliciora in posterum evenirent. Ita rebus nostris consultum est, ut jacturam tanti Regis hodiernus hic dies repararet, reficeret, instauraret: & tot, tantisque impendentibus malis, quæ declinari non poterant, non solum præsentissimum remedium mutato etiam Imperio hac die Deus adhibuit; verùm etiam alia nova fundamenta jecit, & tantarum initia rerum stabilivit, ut quamvis asperrimo bello dimicandum

candum sub ipsis initiis nobis sit, bella tamen, Deo bene juvante, conficiemus, ut liceat semper sperare meliora. Una salus omnibus ista dies: ista, inquam, qua Augustissimus noster PHILIPPUS QUINTUS tam fausto, felicique omne natus est. O diem benè ominosam aurea nobis secula restitutam! Tu felix nostræ nuncia salutis: Tu afflictis rebus una solatium: Tu quotannis renovas dulcem nascentis Regis memoriam. O quàm jucundissima erit semper tui recordatio, cum tot, tantaque beneficia per te nobis largita singulari Dei munere, solemni ritu, & prisco instituto in mentem revocamus!

· Multa in tanta rerum perturbatione nobis commoda ea peperit dies, sed duo omnium maxima: Alterum, quod dedit Regem: Quid felicius? Alterum, quod Hispanos à Gallis, quemadmodum rerum dominio sejunxit, ita eosdem animorum consensione, & armis obstrinxit: Quid securius? Dies verè foederis, quam celebraturi frequentes merito huc convenistis. Lætandum summoperè nobis est, & vehementissimè gratulandum. Exultet quanto maximo percipi, & cogitari potest gaudio
Civi-

Civitas hæc omnis : parietes ipsi gestiant prægaudentes : Equester ordo, Senatus, & Populus, quantus ille est, mirificè gratuletur : gratuletur Italia, Belgium, Hispania, Christiana omnis Respublica : gratuletur Oceanus, & quisquis ab Oceano alluitur novus Orbis.

Verùm in tanta animorum hilaritate, & publica omnium lætitia illud, ingenuè fateor, maximam vobis lætitiæ partem adimet, quod in tanto lectissimorum virorum confesso hac die, qua omnia feliciter cedunt, unus ille deficiat, qui splendida, qua decet, & eleganti oratione, & diem hanc, & celebritatem vestram satis pro dignitate ornare possit. Hoc unum inter tot bona vobis mali accidisse, & sentio, & pudet. Idque cum ipse præsensissem, diu, multumque mecum animo reputavi, num hanc Provinciam susciperem exornandam. Terruit longa horum studiorum intermissio, & publicorum negotiorum, quibus quotidie distineor, moles, & magnitudo : terruit rerum dicendarum Majestas : imbecillitas mea, & confessus iste ornatissimus terruit. Sed omnium maximè tuus me terruit conspectus, Excellentissime, & Sapientissime Princeps. At
non

non majestate, & imperio, quod pro dignitate tanto nostrum omnium bono sustines: nam ea est morum tuorum suavitas, ea animi probitas, & humanitas, & ita majestatem temperas, & imperium, ut allicias potius, quàm deterreas. Acre tuum, quo in literis omnibus præstas judicium: omnium bonarum artium scientiam, eloquentiæ studium, literarum Latinarum, Græcarumque peritiam vehementer extimescebam. Sed omnia vicit suave tuum Imperium, & tua, quam detrectare non poteram, me coëgit auctoritas. Quare, si expectationem tuam fraudavero, tuam humanitatem obtestor; ut, quæ in hoc dicendi genere, qui nec usu, nec ingenio fatis possum, dicturus sum, ea, qua soles benignitate, excipias. Nec necesse habeo silentium vobis indicare, Auditores, cum vos omnes veteris illius formulæ memores profectò putem, qua in Natalitiis celebrandis utebatur antiquitas:

Natalem colimus, favete linguis.

Fortunata dies, ò quam recurrentibus annis læta redis! quàm grata, quàm jucunda, quàm exoptata omnibus exorta es! Nihil te sanctius; nihil festivius; solemnius nihil. Alma
ma

ma dies, qua nulla clarior, nulla felicior, nec auspiciator unquam illuxit, nec in posterum elucescet: dies, quæ in lucem eduxit Patriæ Parentem, Imperio Regem, & Populis felicitatem, Regem, quo nemo genere clarior, indole augustior, virtute præstantior, temporum opportunior, omnibus fortunæ, naturæ muneribus efflorescentior.

Proponite paulisper animis vestris, qualem, quantumque diem celebramus, optatum magis, quàm speratum; diem divino consilio electum, quo PHILIPPUS Borbonii sanguinis heros, ille nimirum Rex, quem jus causæ, temporum necessitas, & Populorum felicitas expostulaverat, nasceretur. Relegite modò animis infelicem Æuropæ statum: quænam bella superioribus annis exarserint; calamitates afflixerint; quibus incendiis Provinciæ conflagrarint; stratos cadaveribus campos, fluvios militum sanguine infectos; quis per vestram fidem in turbulentissimis illis temporibus de Republica non desperaret, vel saltem vehementissimè non pertimesceret? Reges, nec temerè, nec fortuitò nasci exploratum omnibus fatis est. Veteram illam rerum, & præsentem memoriam me-

B

cum

cum recolite ; noveritis profectò quantam cu-
 ram (liceat ita loqui) quantam , inquam , cu-
 ram , & providentiam adhibuerit Deus Im-
 mortalis , ut crearetur Rex , qui Hispanias Hi-
 spanis conservaret , & pristinam illius nominis
 dignitatem assereret , & vindicaret . Et certè ,
 ut illum procrearet Deus , majora moliri oportuit ,
 quàm in maximis aliorum Regnorum Re-
 gibus unquam molitus esset . Alia gerendarum
 rerum series paranda fuit . Oportebat Regem
 creare , qui labantem , fatorum injuria , no-
 strum omnium fortunam sustineret . Verum
 heu quanta rerum humanarum occurrebant
 impedimenta ! Oportebat illum creare cha-
 rum omnibus , & ab omnibus expetitur , qui
 sine ulla Populorum dissensione universis plau-
 dentibus Regnis , sine ulla mora , & cunctatio-
 ne lætissimè ab omnibus exciperetur , ne qua
 partis dissentione tam nobile corpus discerpe-
 retur , vel aliqua cunctatio Rempublicam per-
 deret , & periculum subesset , ne , fluctuantibus
 interea rebus , sine Rectore , qui ad clavum se-
 deret , naufragium faceret . Illum creare Regem
 oportuit , qui majorum suorum exemplo
 Religionem defenderet , & augetet : qui pa-
 terno ,

terno, maternoque pio semine prognatus, tanquam ex duobus furculis in idem coalescentibus germen, æqualem, imò si fieri posset, majorem parentibus fidè i propugnatorem, & vindicem præferret; Regem Imperio dignum, sed sine Imperio, & cui si Regnum deficeret, Majestas non deesset; quique Regium nomen potius à Regnis acciperet, quàm daret; omni Regali decore, & splendore ornatissimum, Regem legitimum, non invasorem, & gentium, & Regnorum jure invitatum, ut justis deinde armis, & justo bello, cum cæteris hanc successionem iniquo Marte inhiantibus propugnaret, Regna defenderet, & tueretur; Regem, inquam, sine Regno, sed qui terrâ, marique paratas haberet classes, & copias, legiones conscriptas, instructas cohortes, equites expeditos, & omnes velut in acie procinctos, ut subito veluti parato exercitu in Regnorum suorum felicem possessionem ingrederetur, & hostes, si qui restiterint, quam longissimè averteret; Regem denique, qui prius Imperator esset, quàm miles. Sed nec satis hoc Rege, cui hæc omnia convenirent, Hispanicis rebus consultum est. Illo opus erat Principe, qui cum

finitimis, cum quibus, & armis, & animorum contentione, longo temporis intervallo pugnatum est, pacem aliquando sanciret, ut tot, tantisque calamitatibus defatigatum Imperium aliquantulum respiraret: Principe opus erat, quo Res Hispanica staret incolumis, & Imperium hoc integrum, sartum, tectumque sibi, suisque conservaretur. Tantæ molis erat difficillimis hisce temporibus Hispanum condere Regem!

Cumque hæc omnia ab antea cta æternitate nosset Deus Immortalis, unico obtutu cuncta circumspectans, eò defixit lumina, ubi inter Alpes, & Pyrenæos jacet Gallia. Florentissimum ibi Principum agmen vidit, & ex eo Regem exoptatum, omnibus præfidiis instructum, omnibus ornamentis insignitum, & omnibus hisce virtutibus ornatissimum optavit, ac dignum Hispaniarum Regem præstinavit. Ibi dignum invenit Imperio Principem, sed sine Imperio: majestatem ad tuendam Hispanici nominis dignitatem necessariam; ibi Christianissimo, & Catholico sanguine genitum Adolescentem, & pietatis studio excultissimum; ibi legitimum successorem; ibi bellicos apparatus, & aecinctos

Etos milites , ut omnia summâ celeritate , & felicitate conficerentur ; ibi & sanguine propriorem , & auxiliis ; ibi magnos LUDOVICI MAGNI , magnorumque suorum introspectit animos , in quibus magnanima illa , & supra hominum fidem tot Regnorum abdicatio elucebat , ut si tanti Imperii successionem sibi , & suis fortuna detulisset , non sibi , nec suis peti- turos Regna , sed Hispanis , quibus ex suo sanguine darent Regem , qui cum Galliis Hispanias animo , armisque conjungeret , sed Imperiõ separaret .

Ad sæcundissimam igitur regiam arborem conversus , illamque videns renascentibus palmitibus abundantem , meliorem ramum avellere consilium fuit . Intonuit leuum , manumque illum arripiens : fiat , fiat , inquit , hic furculus Arbos . Felix arbos , nunc dulcis filia , mox crescens æmula Matri . Decreta jamdiu tibi est Hispaniarum successio , & trans Pyrenem Hispanum tibi habe solum , in quo bonis auspiciis , & altiores radices agas , & uberius reflorescas . Te nascente , magnum illud Imperium nimium nobis Religione , & pietate clarum nunquam intereat , & integrum per te maneat,

ac,

ac, frementibus licet hostibus, æternùm, manebit: jungantur & armis, & animis invictæ gentes, & quas hucusque gloriæ æmulatio diviserat ad Religionis incrementum jussu meo æternùm, ic̄to fœdere, socientur.

Dixerat; conceptus Puer est. Nec protractam longius noctem credatis, ut in suo Hercule fabulata est Græcia. Deus, Deus ipse *παῖδα πλάσσει* momento temporis Puerum efformavit. Nec Pyrrhos, Annibales, Alexandros, aut Cæsares exempla sibi proposuit: inter ejus Majorum imagines, hinc ex materno genere Carolos, Ferdinandos, illic ex paterno alios; sed inter tot fortissimos, & sapientissimos Reges, unum delegit LUDOVICUM MAGNUM, ad cujus vivum imitamentum dulcis Nepos efformaretur.

Sed jam ecce advenit expectata dies, quam hodie celebramus: Augustam ecce Matrem parientem. O felices Matris labores! o dulces tanti partus molestiæ! o suave simul, ac grande onus, quod maturum ad majorem Christianæ Republicæ utilitatem modo deponitur! Nascere, magne Puer; adesto, Lucina Mater.

Et

*Et modo nascenti Puerō, quo ferrea primum
Desinet, ac toto surget gens aurea Mundo,
Casta fave Lucina.*

magnum hunc partum, ortumque beatum adjuva : affer, affer opem parituræ . Sed procul hinc crepundia, corallia, bullæ, ensiculus, cæteraque hujus generis puerilia munuscula : hisce, atque aliis infantium ornamentis Puer iste ad maxima quæque natus abhorrebit. Arma, arma, & Galeæ, scuta, tubæ, tympana, classica, aliaque bellica instrumenta, Hæc erunt Pueri nascentis blanditiæ, hi lusus. Petit angues Puer hic, quos, ut novus Hercules, enecare possit in cunis : tenellas infantis Regii manus brevi Avus armabit in Hostes. Exoriare Puer, Religionis amor, Fidei assertor, belli fulmen, nostrum omnium ensis, & clypeus; humani generis delicia, novum Galliæ sydus, & magnum Gallici nominis incrementum; Hispaniarum reparator, & propugnaculum, Hostium terror, atque, ut uno complectar verbo, exoriare tandem expressissima Avi, & Parentum tuorum imago. Neu lacrimare Puer ad publicam nate lætitiâ : Te nascente ridet Cœlum, ridet Tellus, & omnia rident. Tu primo

mo vitæ limine inter cunabula porrecte Deum
venerare , cui tantum debes ; & Solem , qui
tantum Tibi , & nobis aperuit diem primis va-
gitibus saluta . O quàm bene tibi conveniunt,
quæ cecinit Claudianus .

*Te nascēte ferunt, per pinguia culta virentem
Divitiis undasse Tagum; Gallæcia risit
Floribus, & roseis formosus Duria ripis:
Vellere purpureo passim mutavit ovile
Cantaber: Oceanus vicino litore gemmas
Expuit, effossis nec pallidus Astur aberrat
Montibus.*

Te nascente superbiunt Galliæ ; redivivæ re-
surgunt Hispaniæ ; & quæ modo æstuabat in-
ter tot , tantosque Reges discordia , positis odiis
conquiescit . Sequanam vidimus lætissimis un-
dis redundantem , contremiscentem Rhenum,
trepidantem Germaniam , Alpes , & Pyreneos
 sese invicem consalutantes , & sibi mutuo ma-
nus porrigentes ; Iberum , Padum , Sebethum-
que exultantes , exultantem Oceanum , & Eu-
ripos illos Siciliæ dulci murmure refluentes .

Sed jam , Deo bene juvante , Puerum Augu-
stissima Mater enixa est . O qualis , quantusque
splendor visus eo tempore è Cœlo terris de-
missus,

missus , ut universus Terrarum Orbis novo quodam lumine repletus esse videretur . Vix nato emicuit facies tanti plena vigoris , tantumque oris decor , ut in ipsum admireris transfusa majorum suorum majestatem , & quot , quantaque sunt decora alta Parentum . Vultu ecce pacem portendit , & arma : sed bellum ita geret , ut parta victoria , securitatem Regno , pacem populis afferat , & universo Terrarum Orbi felicitatem . Natus jam Puer est charus MAGNO LUDOVICO Nepos , qui parvulus aula luderet , atque Avum virtute , & ore referret . Vix natum virtus , & pietas , militiae nimius amor tenerum adhuc Pueri pectus acerrimè jamjam stimulabant : & cum paullo adolesceret , tot foris , domique præclarissimis exemplis , quid virtutis , quid constantiae , quid militaris disciplinae assiduo Parentum suorum contubernio divinae indolis Adolefcens hauserit , facilius intelligere vos ipsi poteritis , quam ipse verbis valeam exornare .

Sed hæc duo , consilio Dei Opt. Max. ita statuta erant , ut eodem ferè tempore hic ætate , & meritis ad Regni gubernacula cresceret , ut illum Gallia jam non caperet ; Carolus ve-

C

rò

rò noster , heu pientissimus Rex ! ingravescente morbo sensim deficeret .

O Hispania , Hispania ! quis erit miserrimus tui status , Regis tui funeri sine liberis decedentis superstes ? Heu qualibus , quantisque bellis jactata eris Hispania ! advenit jam tempus , quo veterem virtutem tuam exerceas : edque perventum est , quo nec mala , nec remedia pati poterimus , nisi antiquam filiorum tuorum fortitudinem , nimia felicitate sopitam , tandem aliquando excitaveris ; illamque florentis Hispaniæ Majestatem , tot præstantissimorum virorum gloria , & insignium facinorum magnitudine partam restitueris ; ut illius vim inexpugnabilem infensi tui nominis hostes experiantur . Redeat , redeat vetus illa Hispaniarum dignitas . Bono esto animo : agere , & pati fortia Hispanum est : & si forte cœca illa rerum humanarum domina non arriserit fortuna , ardebit tibi Deus , nimium felix , & dilecta Deo Regio : Deo semper curæ fuit dare tibi Regem : vera quidem Tibi cecinit olim Homerus *in δὸς βασιλῆς* . Bono , inquam , esto animo : nam in periculis tuis , & quidem maximis præsentissimus semper adfuit tibi Deus : & ubi humana deficient , ob-

obfirmatè, spera divina auxilia nunquam defutura: de te cecinisse videtur Sybilla, cum inquit

Και ὅτε δὴ θεὸς οὐρανὸν πέμψεν βασιλῆα.

Tum Deus è magno Regem demittet Olympo.

Sed ecce mea me non fefellit opinio: Carolus quippe ille Secundus non sine numine Divûm, divinoque afflatu successorem, cujus humeris federet Imperium, oneri parem agnoscens, diuturno morbo conflictatus, eundem, inspirante Deo, hæredem fecit, fideique tanti successoris, tot, tantaque Regna commisit, & deposito potius, quàm relicto Imperio, maximum sui desiderium relinquens hæc extrema, cum excederet, verba profundit. Capeffe, inquit, Rempub. incomparabilis Adolescens: Tu tam ampli, magnique Imperii felix esto hæres: illud tot, tantisque nominibus debitum, Tibi, quando mihi liberos invidit fortuna, sine ulla meorum injuria reddo potius, quàm relinquo. Hæc mihi rata animi sententia est: hoc extremum esto judicium: Florentissimam hanc Monarchiam tot laboribus partam, tot bellis quæsitam, tot ducum, & militum meorum sanguine prolatam, quantum ipse possum, ita Te

C 2

feli-

felicitet Deus, Tibi commendo. Ingredere eodem læto animo Regnum, quo & ipse Te sospite, & successore lætus defero. Lætissimo Te excipiant animo Hispaniæ, & amplissimæ nostræ ditionis pulcherrima Regna cum me in Te renascentem, & in Te, ne immutato quidem nomine, veteres suos Philippos redivivos venerentur. Hos, quos Tibi trado subditos, quos filiis habeo chariores, tuere, defende, & ama; quamque à Te moriens peto, ut lætior abeam, præsta fidem. Vive memor nostri, justitiæ erga subditos, pietatis erga Deum vive memor: hisque Regnis, quæ tibi jamdiù paraverat Deus, æternùm fuere, jamque vale. Sed lætus abi
δο μακαριτης successorem relinquis, qui miserimam tui jacturam, vel reficit, vel saltem magnopere lenit. Vive felix Carole: ò quam tui dignus suffectus successor est: & si quæ adhuc nostrum Te cura tangit, è Cœlo, quam reliquisti, Rempub. si placet, intuere: lætaberis sanè, & magnopere gaudebis, cum inspexeris Gallos, quos olim validissimos hostes habuisti, & celeberrimas has duas Gentes, & duos Christianorum maximos, ac potentissimos Reges, diuturnis olim bellis inter se
 con-

contententes, conspirantes modo, & consentientes, vi, & consilio omnibus terrori esse, & ingentia hæc duo Imperia, hæc duo fidei propugnacula adversus Christiani nominis hostes, brevi insignes victorias reportatura.

Ita hæc omnia nobis ex voto eventura confidite, Auditores; hæc enim omnia nobis attulit ista dies. O diem plenam prosperitatis, Hispaniis optabilem, cæteris gentibus celebrandam, horrendam hostibus, Religioni dilectissimam, & Posteris summis laudibus extollendam! Regem dedisti literis eximie excultum, & semper urgentibus virtutis, ac Regii animi stimulis, ad gloriæ fastigium contententem; assiduis corporis laboribus assuetum; & ut ad martiales labores validior evaderet, modo per præruptas montium salebras, modo per acclives, devexasque rupes, modo in campo, generoso vectum equo, laboriosa corporis exercitatione decurrentem, & Regium armorum usum, vel jocabundum meditantem, ac perhorridos, & devios factus ferarum cubilia lustrantem, & feras ipsas sæpius agredientem, cruore madidum; sudoris plenum, ac pulveris, ut ita ficta præliorum imagine ad præliandum

dum non modo affuesceret , sed ludicris hisce ,
 veluti rudimentis , veris bellorum victoriis Re-
 gius Adolefcens præluderet ; & adumbratis illis
 concertationibus verum militiæ usum perdiscer-
 ret , imitatus Alexandros , Annibales , Scipio-
 nes : Regem dedisti , cui , ut regnandi viam fa-
 cillimè Cœlum strueret , & aperiret , tot ; tan-
 taque congeffit , quanta vel Regum , vel Im-
 peratorum nemini post hominum memoriam
 contingere . Cui enim unquam , per Deum Im-
 mortalem , contingit magnanima illa , & supra
 hominum fidem tot Regnorum abdicatio ? Cui
 Regnum recens ingresso unanimis tot gentium ,
 tot Provinciarum longè distitarum , ingenio ,
 moribus , legibus , & institutis inter se varian-
 tium , invariabilis , & una in illum consensio ?
 cui tot felicissimi eventus ? qui hostium infi-
 fidias opprefferit ; priusquam detexerit ; vix
 nascentes , & excitatas peremerit , & pacaverit
 seditiones . Meministis , quamquam animus me-
 minisse horret , si plebeculæ paucorum ducto
 motionem recorder ; si verò procerum , equi-
 tum , populique spectatam fidem intuear , mi-
 rificè delectabor ; meministis , quando paucis
 Neapoli contra Regem , & Patrjâ infanienti-
 bus,

bus , fidissima hæc Civitas inopinatum indignata scelus , & nobilioribus filiis armata suis contra degeneres cives more Majorum , & ut semper præclara , & nova fidei in Regem suum ederet argumenta , facinus vix tentatum extinxit , ut vicerit prius , quàm viderit hostes ; illosque fugarit , depulerit , dissiparit : Regem dedisti , qui victorias è manibus hostium abduxerit . Ecce Cremonam , cujus non solum muros , sed etiam portas habebat hostis , obsessam , captam jam , è faucibus hostium ereptam ; ejectisque ex Urbe militibus , & ducibus , liberatam : Ecce tentatam Catalauniam , sed in sua fide , & obsequio persistentem : Ecce frustrata mala omnium proditorum consilia : dedisti Regem , quem Italia vidit præalta animi magnitudine pugnantem , spoliisque hostium onustum triumphantem : Vidit Hispania bellandi avidissimum , & suis finibus exeuntem : & prima armorum fulmina Lusitania jam sensit . Sed quæ major est ejus auspiorum felicitas , ut classem illam litoribus nostris omnia belli pericula minitantem , superbo bellico apparatu , Hispaniæ oras legentem , & marium veluti dominam percurfantem , præclarissimus Gallicæ clas-

classis Imperator, imparibus viribus, & invidentibus ventis, pugnam detrectantem, ad pugnam ita provocarit, ut configere invita coacta sit, & victoria pro nobis inclinante, partim demersam, partim labefactatam, loco cedere coactam, & repulimus, & ejecimus, ipsamque abeuntem persecuti sumus.

O acta, o gesta, supra quam credibile est, admiranda! O infinita Dei Opt. Max. munera, & beneficia! Regem dedisti, clara dies, & bello promptum, & pace non desidem, aut otio languescentem; cujus invictum animum non alia contristant, quàm Majorum exempla, quia superare non possit: cujus semper animo observatur magnanima illa suorum æmulatio, cum noverit Augustissimum Avum suum ad summum gloriæ verticem pervenisse, quem nulli unquam mortalium licebit attingere; illud tantum angit, quod domi, forisque tam illustria monumenta non tam præberent imitandi locum, quàm præriperent: quidquid capere potuit unquam mortalitas, explevit feliciter Avus; cæteris tentare quid restat?

Sed quo me rapuit Oratio? multa oportet prætermittere, multa cursim dicere oportuit; omnia

omnia tamen fatis implevero , si ad hanc celeberrimam diem orationem meam convertam . Tu fons , & origo bonorum omnium : Hæc tibi debemus omnia : nulla erit tam ingrata posteritas , quæ te candidissimam diem meritis laudibus non extollat . Dies verè candida , qua præclaras tanti Regis primitias , & prima lucis auspicia celebramus : dies inter faustos meliori lapillo adscribenda ; tibi nunquam Sol occidat , clara dies , quæ res omnes attritas instaurasti ; debilitatas sustinuísti ; penè confectas reparasti ; afflictas erexisti ; nutantes confirmasti : dies nostri Solis fulgentissimus oriens , quí tot tempestatibus obvius turbines , procellas , nubila discuteret , dissolveret , dissiparet . O diem nunquam satis laudatam , quæ Regem nobis dedit , qui omnium hostium impetum retunderet ; turbulentissima tranquillaret ; justos nobis pararet exercitus ; defenderet classibus maria ; arces muniret præsidiis ; & pericula , quæ nobis omnibus , fortunis , aris , & focis jamjam imminebant , à nostro omnium capite repelleret : diem summa lætitia semper agendam , ludis , spectaculis , classicis , tormentis , tibiis , & tympanis undique strepentibus ;

D

effu-

effusâque omnium Ordinum gratulatione celebrandam : diem , quæ Regem asseruit Hispaniæ , & jamdiù exoptatam Galliæ cum Hispania societatem , foedusque sancivit ; Religioni securitatem , utilitatem populis attulit , & placidissimam universo terrarum Orbi quietem allatura , nisi nimius pugnandi ardor hostium animos inflammasset , & nimium injustum , Deoque invisum bellum , & invito , ut dicunt , Marte suscepissent . Sed venient citò prospera , & lætiora : Deus , Deus ipse pro nobis in armis adest , unde jus stat , & brevi felicissimis bellorum successibus justam bellandi causam definiet :

Causa jubet superos melior sperare secundos.

Erit , erit illa dies , qua non solum defensis , sed prolatis Imperii finibus , profligatis Britannis , Batavis , Germanis , cæterisque sui nominis hostibus devictis , insigni victoria triumphantem , Hispania , Belgium , Italia , tot Provinciæ , tot Nationes , tot Insulæ , Terræ , & Maria , & totus penè terrarum Orbis PHILIPPIUM Regem nostrum , tanquam numen cœlitus nobis demissum venerentur . Tibi igitur hæc omnia , ò alma , læta , felix , necessaria natalis

PHI-

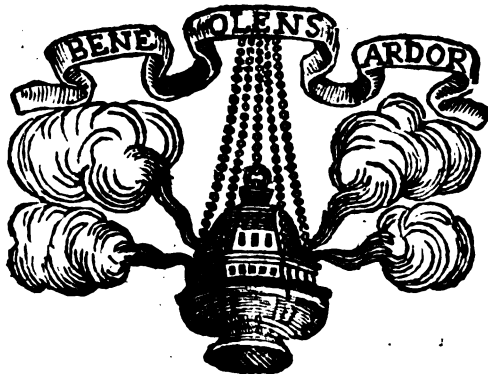
PHILIPPI dies , tibi Patriam , tibi Penates , tibi
 fortunās omnes , tibi ferimus nostram om-
 nium salutem acceptam .

*Magna, & clara dies redeas, volvētibus annis;
 At dextro semper Numine, & auspiciis .*

Tu Hispanum serua Imperium, magnumque

PHILIPPUM

Incolument, & semper leta recurre dies.

D a

AM-

AMPLISSIMO V. ILLUSTRISSIMO D.
SERAPHINO BISCARDO

ICto SUMMO,

*Libellorum , postulationumque Praefecto ,
vulgò, Reg. Cancellariam Regenti, inte-
gerrimo , solertissimo :*

Pro Oratione habita in die Natali

P H I L I P P I V.

Potentissimi , Inviçtissimique Hispaniarum
Monarchae.

TE memorant magnum , fortunatumque,
PHILIPPE ,
Quòd claro effulges sãgnine BORBONIDUM:

Te memorant magnum , fortunatũq; quòd ultrò
Submittit fasces Orbis uterque tibi:

Ast ego te magnum , fortunatumque vocabo,
Quòd tua BISCARDUS gesta, decusque refert.

Agnellus-alexius Blasius .

Quòd

Quòd satus è claro BORBONUM semine: Ibero
 Quòdque auctus sceptro, magne PHILIPPE,
 magis:

*Moribus eniteas tanto, quòd Principe dignis:
 Quòd carus populis, carus es & Superis;*

*Non satis ut felix toto dicaris in Orbe,
 Dum vebitur curru Phoebus, & astra suo:*

*Est opus ore tonet SERAPHINUS, ut audiat omnis
 AËtas, atque Orbis quae decora altà tua.*

Alexander Gyidellus.

E Loquii quis fundit opes, quis fulmina vibrat?
 Alter adest Lysias, alter adest Pericles.

Unum Parthenope BISCARDUM extollit, & Orbis
 Oratorem unum, quem sacra Pallas alit.

Non alio poterant celebrari gesta, PHILIPPE,
 Quàm tanti docto pectore, & ore Viri.

M.& Ph.D.Neap.Andreas Mathone.

In-

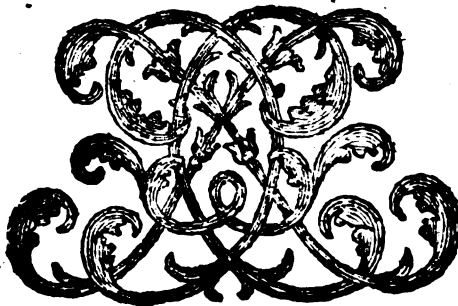

Inclyta regnantis dum pandis facta PHILIPPI,
Et verba aurato gurgite ab ore fluunt:

Magnifico eloquii sonitu Sebetus ab undis
Eccitus, bos stupidus reddidit ore sonos:

Elysiis missus, vel nostris vivit in oris
Tullius, aut huic par viribus eloquii est.

Antonius De-Marino.

Quan-

Quantò splendidior nitet lapillus,
 Fulvo si medius ligetur auro;
 Et quantum rosa liliis bonorem
 Mista purpureo colore praebet;
 Tantum gaudia, SERAPHINE, nostra
 Atque laetitia tuus loquendi
 Et doctus modus auget, & venustas.
 Nam quid dulcius, aut magis beatum
 Nobis eveniet, magisve laetum,
 Quàm tuo eloquio frui, PHILIPPI,
 Quo laudes celebras, sacrumque partum,
 Dum laeti canimus diem lapillo
 Signandam meliore, qua PHILIPPUS
 Nobis est avibus datus secundis?
 O felix nimium, nimisque cara,
 O dies Populis diu vocata,
 Laetis auspiciis precor recurras,
 Ut magnos celebrare Regis ortus,
 Audire & liceat Virum loquendo,
 Qui vincit reliquos, ut astra Pboebus.

Bartholomaeus Intieri.

Inter

Inter tot curas, & tanta negotia, nate,
 I Procerum plausus demeriture, liber:
 Te vocat Hesperia Juvenis regnator ab aula:
 Tu forsan magno munus & ibis Avo:
 Qui legat, & cum nec Regnum, nec facta Nepoti,
 Hunc laudatorem, si queat, invideat.

D. Blasii Troyse.

D. SE.

D. SERAPHINO BISCARDO V. C.
 In sanctiori Senatu Principis Patricio,
 Qui Regnum Neapolitanum
 Consiliis, & auctoritate tutatur,
 Doctrina, & moribus exornat:
 Quod maximi Regis natalitia
 Elegantissima Oratione celebrarit,
 Quam pauculis, iisque subcisivis horis
 Sic deambulans, interdum sedens
 Dictaverat.

Sed nec majore intentione opus habuit
 Mirificum ingenium:
 Nec majora otia
 Publica negotia, quibus dies noctesque distinctetur,
 Largiebantur.

Quamque è superiori loco
 Regiis in aedibus cum recitaret,
 Divina dicendi vi,
 Auditores extra se positi,
 Raptique,
 Inter Graeci fori fulgura, & fulmina
 Versari sibi videbantur.
 In antiquae amicitiae obsequium,
 Et grati animi testimonium,
 Dominicus Aulifius P.

Ut

U*T tonat armipotens felici Marte PHILIPPUS;
Sic, SERAPHINE, tuo grandifono ore tonas.*

*Gaudeat ille tuo, cui contigit ore referri;
E tu, cui tanti gesta referre Viri.*

*Non se Mæonides, non se jaçtabit Achilles,
Vel meliora tubâ, vel meliore Duce.*

*Elatos fastus turgens depone, vetustas,
Invidiosa ibunt secula nostra tuis.*

U. J. D. D. Johannes Bortonus.

Al-

SE d'Achille'l valore, e l'alte imprese
 Sì chiare al Mondo fur, però ch'Omero
 Di loro scrisse con iftil sì altero,
 Ch'Alessandro d'invidia, e scorno accese:

Ben fian del Gran FILIPPO al Mondo intese
 Con pregio l'opre, e'l suo valor guerrero,
 Or ch'avete. Signor, volto'l pensiero
 A far la gloria, e'l nome suo palese.

Felice lui, che sì scrittore eletto
 Trovò, ch'i fatti suoi con puro inchiostro
 Trarrà di mano a morte ingorda, e ria.

Ma viè più Voi, ch'a sì sublime oggetto
 Lo stil volgeste: ond'è, che'l nome vostro
 Già chiaro in prima, eterno al Mondo or fia.

Del Signor Manfreda.

IN NAPOLI 1705.

Nella Stamperia di Felice Mosca.

1045-2

2

28

